

ORIGINÁL

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Brigity Chrástilové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci **žalobce: G. Z.**, zastoupen JUDr. Jaroslavem Hoškem, advokátem, se sídlem Truhlářská 16, Praha 1, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. 7. 2004, č. j. 6 Az 186/2003 - 22,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Ministerstvu vnitra **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím Ministerstva vnitra (dále též „žalovaný“) ze dne 16. 6. 2003, č. j. OAM - 2855/VL - 11 - P05 - 2001, nebyl žalobci udělen azyl podle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Zároveň žalovaný rozhodl, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 citovaného zákona. V odůvodnění svého rozhodnutí žalovaný uvedl, že na základě důkladného posouzení všech důkazů, a to jak jednotlivě, tak v jejich vzájemné souvislosti, došel k závěru, že problémy, kterým byl žalobce v Gruzii vystaven, nedosahovaly takového charakteru, intenzity, aby mohl v případě návratu do vlasti pociťovat odůvodněný strach z pronásledování ze strany státních orgánů pro některý z důvodů § 12 písm. b) zákona o azylu.

Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce v zákonné lhůtě žalobu, kterou napadl rozhodnutí správního orgánu v celém rozsahu. Žalobce namítl porušení § 3 odst. 3, § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů (správní řád), a dále porušení § 12 a § 91 zákona o azylu. V žalobě uvedl, že do Gruzie se vrátit nemůže, protože mu tam hrozí velké nebezpečí. Jeho političtí odpůrci ze strany M. jsou stále u moci a ovládají policii. Bojí se fyzických útoků a diskriminace kvůli tomu, že patřil mezi příznivce bývalého prezidenta G.. Již jednou byl kvůli tomu napaden a musel strávit několik dnů v domácím ošetřování. Jeho návrat je do Gruzie nemožný, dokud bude prezidentem pan Š. a Gruzie nebude demokratickým státem.

O žalobě rozhodl Městský soud v Praze rozsudkem č. j. 6 Az 186/2003 - 22 ze dne 21. 7. 2004 tak, že žalobu zamítl. Městský soud se ztotožnil se závěry žalovaného, že v případě žalobce nejsou splněny předpoklady ustanovení § 12 zákona o azylu. Důvody, které žalobce uvedl, nelze pak podřadit pod taxativní výčet důvodů odůvodňujících udělení azylu podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Skutečnost, kdy žalobce nikdy nebyl aktivním členem odporu proti vládě, byl pouze řadovým členem opoziční politické strany Z. G., která již od roku 1992 aktivně nevyvíjela svou činnost, a že nesouhlasí s politickou situací, tedy současnou vládou a prezidentem, nelze podřadit pod důvody azylu. Co se týká vyhrožování a fyzického násilí páchaného na žalobci v období před jeho odchodem na Ukrajinu v roce 1991, pak se toto jednání po opětovném návratu žalobce do Gruzie již ve zmiňované formě neopakovalo, od útoků na osobu žalobce již uplynula poměrně dlouhá doba a toto jednání tedy rovněž není možné hodnotit jako pronásledování z politických důvodů.

Proti uvedenému rozsudku městského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) dne 15. 9. 2004 kasační stížnost. Stěžovatel poukazuje na to, že ve své žádosti o udělení azylu uvedl, že v Gruzii byl vystaven příkoří z důvodu svého politického přesvědčení. Toto příkoří se projevilo tím, že nemohl v Gruzii sehnat zaměstnání prostřednictvím státního úřadu práce, kde byl navíc vystaven cynickým poznámkám kvůli svému politickému přesvědčení. Ze strany správního orgánu bylo však uzavřeno s tím, že „z nepříjemných jednání na úřadu práce nelze dovodit, že by se jednalo o státem prováděná, podporovaná či trpěná opatření, aby v nich bylo možno spatřovat některý z taxativně vymezených důvodů podle § 12 písm. b) zákona o azylu“. S tímto závěrem stěžovatel nesouhlasí a odvolává se na článek 19 odst. 1 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, vyhlášených OSN v New Yorku, kde se praví: „Každý má právo zastávat svůj názor bez překážky“. Tím, že gruzínský úřad práce pro politické názory odmítal stěžovateli zprostředkovat práci, porušoval jakožto státní orgán pověření státní správou v oblasti zaměstnanosti, článek 6 odst. 1 uvedeného paktu. Dále stěžovatel uvádí, že pro něho bylo obtížné používat otevřených, přespříliš silných výrazů pro popis jeho postavení v rodné zemi, neboť má neodbytný subjektivní pocit, že by tím očerňoval svou vlast, kterou přese všechno miluje. Dnes, kdy stěžovatel stojí před poslední možností zvrátit nepříznivé rozhodnutí v jeho věci azylového řízení, je si vědom toho, že zdrženlivý popis jeho postavení v Gruzii z hlediska dodržování jeho občanských a politických práv byl vymezen ve smyslu negativního rozhodnutí k jeho žádosti, bez toho, že by jeho situace byla dále zkoumána. Vedle tohoto citového „faktoru“ však stěžovatel uvádí, že měl pro svůj zdrženlivý postoj při líčení negativ svého občanského a politického postavení v Gruzii ještě navíc důvod výsostně pragmatický. Je mu totiž z vlastní zkušenosti velmi dobře známo, že v Gruzii nejsou její emigranti státu lhostejní, a to nikoli pouze z hlediska kladného zájmu. Stěžovatel to pak dokládá na konkrétním případě sčítání lidu, které v Gruzii proběhlo v lednu roku 2002. Tehdy ředitelka Státního departmentu pro sčítání obyvatel v Gruzii uvedla v rozhovoru pro gruzínské noviny „R.“ následující: „V roce 2002 dostaneme úplné a vyčerpávající informace o emigrantech, kteří opustili republiku před více

než dvanácti měsíci. Informace o tom, ve které zemi emigranti v současné době žijí, a kterou státní příslušnost mají, zdali se chystají k návratu nebo ne“. Dále ředitelka prohlásila, že s pomocí sčítacích listů emigrantů bude určen kontingent na návrat do republiky. K této jistotě podle stěžovatele vedla ředitelku skutečnost, že v rámci sčítání lidu byli občané Gruzie povinni uvádět údaje o svých členech rodiny v zahraničí. Stěžovatel předpokládá, že zájem o tyto osoby, včetně jeho osoby, je veden snahou gruzínského státu postihovat ty, kteří projevovali určité politické názory státu nepohodlné. Tento svůj názor sdílí stěžovatel i dnes, kdy má Gruzie nové vedení, nicméně domnívá se, že v republice existují stále velmi silná (zejména místní) rezidua sil, které by mohly v jeho politickém pronásledování (např. opět formou vytváření existenčních problémů) pokračovat. Stěžovatel v této souvislosti odkazuje například na zprávu o stavu lidských práv v Gruzii, již v období po pádu Ševarnadzeho, jak je publikována v materiálu, který uvádí. Stěžovatel tedy v uvedené souvislosti poukazuje, že u něj z důvodů uváděných obav existuje překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu. Zde poukazuje na to, že jeho obava jakožto nepřípustný psychický stav svobodného člověka je deklarována v Preambuli MPOPP, kde se hovoří: ... podle Všeobecné deklarace lidských práv je ideálu svobodné lidské bytosti těšící se občanské a politické svobodě a svobodě od strachu a nedostatku možno dosáhnout jen tehdy, jestliže budou vytvořeny takové podmínky, v nichž bude moci každý požívat svých občanských a politických práv, jakož i svých práv hospodářských, sociálních a kulturních ...“. Závěrem stěžovatel navrhuje, zda by nemělo být zváženo, je-li u jeho osoby místa pro to, považovat jej za uprchlíka v postavení „sur place“.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná a stěžovatel je zastoupen advokátem.

Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí přezkoumal v souladu s § 109 odst. 2, 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel v kasační stížnosti výslovně neuvedl, jaké stížnostní důvody uplatňuje, z obsahu kasační stížnosti však lze dovodit, že uplatňuje důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Stěžovatel ve své kasační stížnosti především uvádí, že nemohl v Gruzii sehnat zaměstnání prostřednictvím státního úřadu práce s ohledem na své politické přesvědčení. Tento důvod však stěžovatel v žalobě proti rozhodnutí správního orgánu neuplatnil, v této části proto kasační stížnost není přípustná, protože se opírá o důvod, který stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl (v řízení před správním orgánem tento důvod stěžovatel zmínil).

V další části své kasační stížnosti stěžovatel uvádí, že byl zdrženlivý při popisu jeho postavení v Gruzii. Přesto ani v kasační stížnosti neuvádí nic konkrétního, co by mohlo nasvědčovat tomu, že u něj je dán některý z důvodů odůvodňujících udělení azylu podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Z poukazu stěžovatele na vyjádření ředitelky Státního departmentu pro sčítání obyvatel v Gruzii nelze dovodit, že by mělo docházet k nějakému pronásledování osob, které z Gruzie odešly.

Povinnost ukončit pobyt podle § 91 odst. 1 písm. a) a b) zákona o azylu neplatí, pokud by byl cizinec nucen vycestovat za 1) do státu, kde je ohrožen jeho život nebo svoboda z důvodu jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení, nebo za 2) do státu, kde mu hrozí nebezpečení mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu anebo kde je jeho život ohrožen v důsledku válečného konfliktu, nebo za 3) do státu, který žádá o jeho vydání pro trestný čin, za který zákon tohoto státu stanoví trest smrti, anebo jestliže by to bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Stěžovatel netvrdí, že by v případě jeho návratu do Gruzie byl ohrožen jeho život nebo svoboda, nebo mu hrozilo nebezpečení mučení, nelidského či ponižujícího zacházení, případně trest smrti. Pokud pak stěžovatel dává ke zvážení, zda by neměl být považován za uprchlíka v postavení „sur place“, nijak nezodpovídá, z jakého důvodu by měl být za takového uprchlíka považován. Nejvyšší správní soud proto neviděl důvod takovouto možnost u stěžovatele zvažovat.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Stěžovatel který neměl v tomto řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, a proto bylo rozhodnuto tak, že Ministerstvu vnitra se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. dubna 2006

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu

